

66
I. N. 7.
DISSERTATIO PSYCHOLOGICA,
DE

ANIMA
CHRISTI,

QUAM,
*Consensu Ampl. Facult. Philos. in Regia Aboæ Florente
Academia,*

Sub UMBONE

MAXIME REVERENDI atque CELEBERRIMI VIRI

D:NI CAROLI
MESTERTON,

S. S. Theol. DOCT. Log. & Metaphys. PROFESS.
Reg. & ORD.

PRO HONORIBUS PHILOSOPHICIS

RITE OBTINENDIS,

Publicæ ventilationi modestè subjicit,

CAROLUS SCHÆFFER,

V. D. M.

AUSTRO-FENNO.

In Audit. Super. die IV. Julii Anni MDCCLX.

H. A. M. S.

ABOÆ, Impressit DIRECT. & TYPOGR. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB MERCKELL.

tiales. Et quidem (α) animam rationalem, *Matth. XXVI: 38. Luc. XXIII: 46.* (β) Corpus. *Job. II: 21. Luc. XXIII: 55.* III. Proprietates hominis naturales. Quæ concernunt vel totum compositum, ut sunt dependentia & finitudo. Vel alterutram partium, & quidem (α) animam, ut: spiritualitatem *Luc. XXIII: 46.* invisibilitatem, immortalitatem. Vel (β) Corpus, ut sunt: quantitas, locabilitas, palpabilitas, visibilitas, mortalitas, *Job. XIX: 33.* IV. Infirmittates humanas, toti speciei communes. Quales sunt: mœstitia, *Matth. XXVI: 37.* Fames *ib. IV: 2.* Sitis, *Job. XIX: 28.* Lassitudo, *Marci. IV: 38.* Unde *circumdatus infirmitate* dicitur, *Hebr. V: 2.* V. Operationes humanas. Uti intelligere, velle, sermocinari, ambulare, sedere, dormire. Hinc Apostolus: *In similitudine hominum factus & habitu inventus ut homo, Phil. II: 78.* Quæ omnia in unum collecta, pro validissimo illo argumento expugnandæ Christi humanitatis, sunt reputanda.

§. II.

Christus polluit ente incompleto (a), sui (b) rerumque extra se positarum (c) conscio, id est, anima.

Ratio, cum jam Spiritus Sancti testimoniis de existentia Christi humanitatis convinceretur, §. I. non potest non animam Christo tribuere humanam. (a) Quia idem cum corpore aliud tertium, scilicet Christum hominem, constituendum est ordinatum. (b) Christus cognoscebat se ipsum, tanquam vitam ponentem, esse diversum ab ovibus, pro quibus vitam poneret, *Job. X: 27.* Ergo sui sibi conscius erat. (c) Repræsentavit quoque sibi idem Servator panem a vino diversum esse, *Matth. XXVI: 26, 27.* ideo & rerum extra se positarum sibi conscius extitit. Hinc est, ut anima

vere

vere humana ipsi debeatur. *Αψυχοι* igitur, seu *ψυχοφθοεσι*, qui inscitias suis anathematizatis inhaerent, jam erubescant & sciant, denegata anima, veritatem quoque de humanitate Christi vera, immo & de expiatione peccatorum per Christum facta, cui tota salus nostra innititur, non posse non negari, atque plane eversum iri.

§. III.

Anima Christi gaudebat origine.

Mentem Servatoris ortum traxisse nullus dubitet, nisi insimul putet illam Deo coeternam fore, quod nefas esset. Ast de modo, quo id fieri potuit, nihil certi definire valet ratio. Multifarie quidem de hac re disputare solent *Eruditi*, quorum alii per creationem, alii per traducem, alii per generationem ex Maria citra traducem, ortam esse contendunt. Cuncta vero si accurate ponderentur, fatendum est, nullam excogitari posse sententiam, quæ non magnis involuta sit difficultatibus; adeoque animæ Christi originem, uti & totam ejus incarnationem, 1. *Tim. III: 16.* inter mysteria referendam esse. Tutior tamen eorum est sententia, atque Scripturæ S. convenientior, qui animam Christi, per generationem ex Maria Virgine, una cum prima corporis delineatione, suam accepisse dicunt existentiam. Qua de re, uti & aliis sententiarum divortiis: *Cel. Job. Franc: Buddens in Inst. Theol. Dogm. Libr. 4. Cap. 2. §. 5. & Cel. Theod. Crygerus in Theol. Mor. Christi & Renat. Cap. 2. §§. 21-25.*

§. IV.

Christo competit anima humana §. II. (a), hinc & ipsi adscribantur facultates ejus (b).

(a) Ipsa Christi anima ponitur hic loco totius & facultates ejus sumuntur, tanquam partes, totum illud constituentes. Christo debetur jam anima, utpote totum, ergo & facultates animæ, tanquam partes ejusdem, scil. potentiales. (b) Dicuntur quoque potentiæ activæ, & absolvuntur possibilitate agendi. Hæc quidem vis animæ, etsi in se unica sit, tamen respectu duorum mentis actuum, ope quorum res vel cognoscitur, vel appetitur & averfatur, in duas facultates generales dispesci solet. Quarum illa cognoscitiva, hæc autem appetitiva & averfativa audit. Harum vero utraque speciales suas habet facultates, quæ in illa, quoad idearum claritatem, in hæc vero quoad boni vel mali quantitatem, inferiores & superiores dicuntur.

§. V.

ERgo facultates sentiendi (a), imaginandi (b), & fingendi Christo sunt tribuendæ. (c)

(a) Servator noster objecta corpori suo præsentia, visuum sensuum externorum, & quæ ipsius animæ infuere, ope sensus interni, sibi met repræsentare potuit. Etenim *v. ait, Matth. VIII: 14. Audivit, Marc. V: 36. Gustavit, Matth. XXII: 34. Olfecit, Marc. XIV: 3. Tetigit, Luc. V: 13.* At a sensationibus ad ipsam sentiendi facultatem tuto concludere licet. Ergo Christus gaudebat facultate sentiendi. (b) Idem Salvator res absentes, olim autem sensibus externis obvias, sibi met repræsentavit. Hocque effecit, ut dum unum illorum decem, quos ante intuitus sanaverat, gratias sibi agentem vidisset, interrogaret: *ubi sint novem? Luc. XVII: 17.* Hinc & facultate imaginandi instructus fuerit. (c) Christus phantasmata componendo & dividendo produxerat novum

vum phantasma rei sensu nunquam percepta, uti multitudo parabolarum a Christo allatarum satis superque demonstrat, Inter quas & referantur de virginibus decem, *Matth. XXV: 1.-13.* Et de seminatore, *Luc. VIII: 4.-11.* &c. Ideoque facultas singendi ipsi debeatur.

§. VI.

CHristus polluit attentione (a), reflexione (b), memoria (c) & intellectu profundo. (d)

(a) Mediator noster fecit, ut una idea altera clarius evaderet. Hoc evenisse vides, cum sicum, licet floridam, fructibus tamen destitutam, immo demum siccam, observasset, *Mar. XI: 13.* Ergo non caruit attentione. (b) Servator utique ideas parciales in toto obvias, sigillatim atque successively perpendere sivevit. Cum enim parabolam de seminatore discipulis coram explicaret, *Matth. XIII: 3.-19.* ita modo Seminantis, modo feminis atque agri mentionem fecit. Fuit igitur reflexionis compos. (c) Salvatorem quoque ideas, & res per easdem representatas recognovisse, vel exinde patet, quod cæcum, quem denuo inveniebat, cognoverit eundem esse, quem ante visu donaverat, *Joh. IX: 1.-38.* Memor quoque extitit Dei, angelorum, animæ & conceptuum universalium, generum nempe & specierum. Memoria itaque erat ornatissimus. (d) Hunc Jesum etiam non distincte minus quam mirifice representasse res, vel ipsi Judæorum sapientes agnovere, *Luc. II: 47.* Ergo profundo exornatus fuit intellectu. Qui etiam in Christo homine, qua objectum ejus, purus & impurus est concipiendus. *Priori* namque animam suam & ejus operationes, multaque alia a sensibus externis remota distincte cognosce-

bat. *Posteriori* autem sensibilia externa sibi met distincte representabat. Ast qua modum representandi, intellectum ipsius non purum sed impurum habeas. Etenim *ille* soli Deo omnia possibilia distinctissime, actu simultaneo, representanti erit tribuendus. *Hic* autem debeatur, necessum est, finita ipsius animæ, cujus distinctis ideis eatenus admixtæ fuere confusæ, quatenus polluit sensibus objecta in se confuse nobis offerentibus. Cui quoque ignorantia rerum, absoluta & relativa, sive invincibilis & vincibilis, est addenda, quam eum laborasse vel exinde notescit, quod ille, veluti finitus, analysin notionum in infinitum nequiverit instituere. Et id licet in summo gradu celerrimeque factum sit, illud tamen, quoties occasio tulerit, successive fieri debuit. Cave quoque, ne abs hoc illam idearum obscuritatem removeas, quam ipsi, uti reliquis infantibus, ætatis teneritatem tulisse putes. Conf. *Luc. 11: 40, 52. Phil. 11: 78. Hebr. 11: 14.*

§. VII.

Hinc menti Servatoris debeantur & tres intellectus operationes.

Harum I. est simplex rei apprehensio, qua objecta menti quomodocunque oblata, absque affirmatione & negatione representabat Servator. Ut: *Job. Baptistam, Petrum, &c.* De hac ideisque in Christo hom. prolixius conf. *Cel. Theod. Crygerum, Theol. Mor. Cap. 3. Sect. §. 6. - 12.* II. Est iudicium, quo duas ideas sibi invicem, vel convenire vel repugnare perspiciebat. Quod vel intuitive vel discursive factum, ex ipsis orationibus a Salvatore iuste & voluntati Patris conformiter editis, *Job. V: 30.* colligere licet. III. Denique est ratiocinatio, qua ex duobus judiciis notionem com-

communem habentibus tertium eliciebat Servator. Illud plurimi ipsius contestantur syllogismi, quos Salvatori, in veritatibus suis demonstrandis, licet non formaliter, materialiter tamen, adhibere libuerit, conf. *Matt. b. XXII: 41. cum Ps. CX: 1.*

§. VIII.

Christo summum ingenii (a) rationisque (b) gradum fuisse, nemo dubitet.

(a) Christum similitudines rerum facillime promptissimeque observasse, est, quod vel ex parabolis, *Matt. XIII: & aliis plurimis*, a Servatore, in comparisonem rerum spiritualium cum corporeis, institutis, quam maxime elucet. Quare ingenium in summo gradu ipsi tribuetur. (b) Servator in ratiocinando, versatissimus, §. VII. n.º III. non potuit non rerum nexum perspicere. Quamque suam perspicentiam, nulla licet arte atque institutione excoluisset, *Job. VII: 15.* exercuit tamen solertissime. Hinc vides, quod ratione summa fuerit instructus.

§. IX.

Christus polluit appetitu sensitivo (a) & aversatione sensitiva. (b)

Evidum est §. VI. (a) Animam Servatoris ideis obscuris & confusis non caruisse. Inde fieri potuit, ut bonum malumve sibi confuse repræsentaret, adeoque, contra vel grata vel ingrata sensatione, conatu, bonum illud perceptum secum uniendi & malum cognitum a se removendi, gaudeat. (a) Salvatorem hujuscemodi conatum, rem confuse, ut bonam, cognitam sibi in jungendo exercuisse, dubio

bio caret. Esuriens enim cibum, *Matth. IV: 2.* & sitiens potum, *Joh. XIX: 28.* appetebat. Unde, appetitu sensitivo polluisse, non est negandum. (b) Tædiosa illa, immo dolorum plenissima calicis repræsentatione utique ita adeo fuit affectus, ut illum deprecaretur, *Matth. XXVII: 39.* Hinc illum & averfationi sensitivæ obnoxium extitisse constat.

§. X.

Hinc nec Christus affectuum immunis est censendus.

Servator polluit appetitu & averfatione sensuali, ideo nec affectuum expers habeatur. Hi enim sunt non nisi actus vehementiores appetitus & averfationis. Qui respectu objectorum vel gratorum vel ingratorum gemini sunt, amor videl. & odium, primitivique audiunt. Amor Christi consistebat in actuali conatu, quo objectum gratum secum unire nitabatur. Quod fecit amando DEUM, *Matth. III: 17.* Semet ipsum, *Matth. XXVI: 39.* *Luc. XXIII: 46.* Alios homines, *Joh. XI: 5. 36.* Odium Christi, amoris ipsius contradistinctum, fuit reclinatio vehementior, qua objectum ingratum a se removere studuit. Effecit & hoc, dum *Nicolaitarum* doctrinam odisset, *Apoc. VI: 15.* osurusque erit damnatos, *Matth. XXV: 41.* Affectus ejus derivativi sunt modificationes amoris atque odii. Quales sunt: Lætitia, *Luc. X: 21.* Tristitia, *Matth. XXVI: 38.* Misericordia, *Ibid. IX: 36.*

§. XI.

Christus appetitu (a) & averfatione (b) rationali est gravifus.

Salvator polluit intellectu profundo. §. VI, ergo bonum

num & malum sibi et distincte repræsentare valuit. (a) Hinc & in anima ipsius non potuit non oriri propensio, quæ rei, ut bonæ distincte cognitæ, unionem quærere studebat. Affectabat utique & inclinatione naturali Servator, ut voluntati divinæ, mortem pro hominibus vicariam subeundo *Matth. XXVI: 39.* satisfaceret, & salutem generi humano restitueret. Ideo est, ut ipsi appetitum rationalem tribuas. (b) Ex distincta mali cognitione in mente ipsius exoriri non nequivit reclinatio, quæ rem distincte cognitam, ut sibi malam, a se depelleret. Index rei vel illud erit, quod non suum, sed Patris arbitrium exsequens *Matth. XXVI: 39.* suo satisfaceret officio, & mala distincte cognita, uti ab hominibus in æternum perpetienda, removeret. Ergo & aversionis rationalis compos fuerit.

§. XII.

Christus habuit voluntatem sanctam (a) & libertatem. (b)

(a) Appetitum & aversionem rationalem, quales & Servatori in §. XI. tribuimus, uno voluntatis nomine insignire solent Psychologici. Quæ consideratur, vel respectu facultatis, & est potentia mentis activa inclinandi se versus objectum distincte cognitum, ut bonum, & ab illo reclinandi, quod sibi, uti malum, distincte repræsentat. Vel respectu actus spectatur, quo anima semet ad rem distincte cognitam, tanquam bonam, amplexandam, & malam distincte perceptam repudiandam, determinat. Ille volitio, hic autem nolitio, audit. Utrumque horum verba Servatoris agonizantis involvunt: *Non sicut ego volo, sed ut tu vis, Matth. XXVI: 39.* Adde: Salvator a peccato, tum originali, *Luc. I: 31.* tum actuali, alienissimus, *2. Cor. V: 21.*

Hebr. VII: 26. bonum malumve distincte cognoscebat, §. VI. (d). *Illud appetebat, hoc averfabatur, §. XI.* adeoque volens nolensque voluntati divinæ conformiter agebat, *Joh. IV: 34. XV: 18.* Ergo sancta gavisus est voluntate, (b) Christum etiam polluisse facultate, qua sponte se determinavit, ut illud ex pluribus objectis sibi possibilibus distincteque cognitis eligeret, quod ipsi maxime arrisit, liquet ex eo, quod probe novisset *eligere bonum & omittere malum, Es. VII: 15.* Quodque a se habuerit potestatem *animam suam ponendi & recipiendi, Job. X: 18.* Quo circa illum ex deliberatione atque complacentia vitam suam, tanquam minus bonum, reparandæ hominum salutis, velut majori bono, postposuisse vides. Libertatis igitur expers non exitit Servator.

§. XIII.

Anima Christi fuit immortalis.

Menti Servatoris, ob cognitionem sui rerumque extra se positarum, §. II. assignari debet essentia simplex omni carens extensione, magnitudine, figura, divisibilitate & destructibilitate. Unde difficile non erit judicatu, illam omni vi finita & interna & externa esse liberam, quæ vim illam destrueret, qua anima Servatoris semet sentit & tendit perpetuo ad suam & status sui perfectionem. Nec putes, quod Deus velit, ut illa annihiletur, sed potius ut in æternum conservetur, & versetur in eo statu, quo ideas distinctas, voluntatem, libertatem atque memoriam sui retineret. *Luc. I: 32. XXIV: 44. Job. XIX: 30. Rom. VI: 9, 10.* Ergo anima Christi fuit immortalis.

§. XIV.

Anima Christi fuit nostræ animæ similis.

Hæc similitudo est derivanda ex illis circumstantiis, quæ animæ Christi & nostræ sunt communes. Colligitur itaque illa I:o ex ortu animæ, quam Servator *materialiter* a Maria duxit, §. III. II:o Ex ipsa essentia, quæ finita & spiritalis est, consistens in perpetua sensatione sui & tendentia ad suam & status sui perfectionem. III:o Ex facultatibus animæ ejusque effectibus, §. §. V. - XII. IV:o Ex immortalitate animæ §. XIII. Hæ & nostræ competunt animæ. Ergo anima Christi fuit nostræ animæ similis. *Phil.* II: 78.

§. XV.

Anima Christi est ornata summa excellentia.

Dignitas atque excellentia mentis Christi quanta quanta sit, per se tamen non infinita, uti Dei, sed finita est censenda. Est quidem, quod hæc in *foro Metaphysico*, perfectioni spiritus in se completi, qualis angelus est, postponi mereatur, ast in *Theologico*, præstantiam angeli tanto celsius superat, quanto excellentius præ ipso sortita est *nomen illa*, *Hebr.* 1: 4. Quæ quoque unione cum persona τὸ λόγος ejusque idiomatibus est dignata. Illam autem nostræ animæ multis parasangis perfectione antecelluisse, vel exinde liquet: I:o Quod ortus ejus fuerit miraculosus, a *Spiritu Sancto* superveniente & *virtute altissimi obumbrante* profectus, *Luc.* 1: 35. II:do Quod facultates ejus operationesque extiterint prorsus mirandæ, tantæque perfectionis, quantæ unquam

quam capax esse potuit anima humana. Idque ideo, quod operi pro genere humano expiatorio perficiendo fuerit a Deo oblata, *Matth. XX: 28.* III:o Quod his naturalibus superaddita fuerint supernaturalia, qualia fuere: personalitas & infinita Majestas Filii DEI, *Col. II: 9.*, cum perenni influxu Spiritus Sancti, *Luc. IV: 1. & donis absque mensura; P/al. XLV: 8. Job. III: 34.* Quæque insuper IV:o est amplificata præstito opere mediatorio, *Hebr. II: 9.* & exaltatione *ad dextram DEI, Marc. XVI: 19.* Ex hæcenus itaque dictis jam utique saniorum omnes judicent, Christum mediatorem poluisse anima vere humana, excellentia splendidissima, ornatissima. Erubescant igitur omnes, quotcunque huic plusquam immortalī admiratione dignissimæ veritati vel furore infernali obtrectare, vel de illa plane stupenda nugis balbutire, sunt ausi. Erubescant, inquam, & obmutescant, revelationemque sanctam in verbo atque rationem juxta consulere discant, ut ab illis, æque ac omnibus, quotquot vel in cœlis & super terra, vel in inferis sint, detur Nomini JESU cum orbis Conditor & Sancto mortalium Paraclete, summus timor & nunquam terminanda

GLORIA.

